

تحلیلی بر عملیات ثامن‌الائمه و تأثیرش بر آینده جنگ در گفت‌وگوی «جوان» با یکی از رزمندگان حاضر در عملیات

باب‌الفتحی که خودباوری را به جبهه‌ها آورد

شهر آبادان و جبهه‌ها تا قبل از انجام عملیات ثامن‌الائمه چه شرايطي داشتند؟

۳۱ شهریور ۱۳۵۹ که جنگ شروع شد آبادان ۴۵۰هزار نفر جمعیت داشت و مردم بدون هیچ آمادگی قبلی و خیلی ناگهانی با انفجار و تیر و خمپاره دشمن مواجه شدند. آبادان در نقطه صفر مرزی قرار دارد و فاصله‌اش با عراق ۳۰۰ متر بیشتر نیست. دشمن ابتدا با سلاح‌های سبک و تیربار شروع به زدن شهر کرد. البته از چند روز قبل خبرهایی آمده بود که عراقی‌ها در شلمچه با پاسگاه مرزی ایران درگیر هستند ولی ۳۱ شهریور دیگر آغاز تهاجم اصلی بود که از تنش بعث‌با ادوات زرهی و ماشین‌الآت سنگین با هدف اشغال خرمشهر وارد عمل شد. آبادان هم مورد اماج حملات دشمن قرار گرفت و دیگر از همان نخستین روزها، مقاومت‌های مردمی آغاز شد. دلیل شروع جنگ برای مردم مشخص نبود و کسی نمی‌دانست که جنگ تا چند روز ادامه پیدا خواهد کرد. مردم بلا تکلیف بودند. در عرض چند روز دشمن پیشروی کرد و تا نزدیکی‌های خرمشهر آمد. همچنین با پایگاه آبادان و مخازن نفت آبادان که ۱۲۰ مخزن بزرگ در آن قرار داشت مورد حمله قرار می‌گرفت. هر مخزن وقتی آتش می‌گرفت اگر خاموش نمی‌شد یکی دو روز همینطور می‌سوخت و تمام شهر را دود و آتش می‌گرفت. دشمن یکی یکی اینها را می‌زد و با فاصله یکی دو روزه یکی از این مخازن در آتش می‌سوخت. آتش‌نشانی و مردم برای خاموش کردن این مخازن می‌رفتند ولی شدت آتش به قدری زیاد بود که این کارها جواب نمی‌داد. شهر هم مورد اصابت خمپاره و تیربار قرار داشت. در همان یکی دو هفته اول مردم متوجه شدند که مانند در شهر صلاح نیست و خیلی‌ها شهر را تخلیه کردند. از آن سمت عراق وارد خرمشهر شد و داشت خرمشهر را می‌گرفت. این وضعیت تا یک ماه ادامه داشت که خبر آمد خرمشهر در حال سقوط است. با فهمیدن این خبر سرعت تخلیه کردن شهر بیشتر شد، برخی وسایلشان را می‌بردند و برخی دیگر فکر می‌کردند جنگ به زودی تمام خواهد شد و بر خواهند گشت. آبادان اوضاع و احوال عجیبی داشت و از هر منطقه‌ای شهید و مجروح وارد بیمارستان‌ها می‌شد. از طرفی هم بیشتر مردم از جاده آبادان – ماهشهر و آبادان – اهواز از شهر خارج می‌شدند.

خرمشهر و آبادان در ابتدای جنگ جزو اصلی ترین اهداف بعثی‌ها برای اشغال و محاصره بودند؟

عراق قبل از اینکه کاملاً بر خرمشهر مسلط شود قصد محاصره آبادان را هم داشت. دشمن آبادان را دور زدا از رودخانه کارون عبور کرد، جاده آبادان – اهواز و آبادان – ماهشهر را که دو جاده مواصلاتی مهم شهر بودند هم اشغال کرد. عراق مردمی را که در حال خارج شدن از شهر بودند، اسیر می‌کرد. مردان را می‌برد و زنان و بچه‌ها را به سمت شهر رها می‌کرد. به همین خاطر خبر گرفتن جاده بین مردم پیچید. وقتی مردم فهمیدند این دو جاده بسته شده‌اند، ناامیدانه از پیاپی‌ها از شهر خارج شدند. در نهایت خرمشهر سقوط کرد و مردم به سمت آبادان آمدند. برنامه عراق این بود که پس از اشغال خرمشهر از پل خرمشهر عبور کند و آبادان را بگیرد. عراق می‌خواست نیروهایش را از کارون عبور دهد و از آن سمت به خرمشهر وارد آبادان شود. مردم از این فعالیت‌های دشمن اطلاع نداشتند. این اتفاقات همه در روزهای ابتدای آبان ۱۳۵۹ رخ داد. تا اینکه دشمن روستای سادات را که حدود ۷٫۸ کیلومتر بیرون آبادان است، گرفت و مردم را اسیر کرد تا اطلاعات به بیرون ندهند. نخلستان‌ها را تخریب کرد و برای خودش جاده ساخت. با ادوات مهندسی وارد شهر آبادان شد و هیچ کسی از تحرکات دشمن اطلاعی نداشت. تا اینکه وقتی از رودخانه بهمنشیر عبور می‌کند و وارد آبادان می‌شود، شخصی به نام دریاقلی سورانی که در آن منطقه اوراق فروشی داشت متوجه حضور نیروهای دشمن می‌شود. بلافاصله خودش را به نیروهای مردمی می‌رساند و به آنها حضور دشمن را اطلاع می‌دهد. در ابتدا باورش برای نیروها سخت بود که عراقی‌ها از پشت سر آمدند. همه نیروها به سمت جبهه درگیری رفتند و مردم با هر چه در دست داشتند به کمک رزمندگان شناقتند. دیگر صبح شده بود و درگیر شدیدی به نیروهای ایرانی و بعضی رخ می‌دهد. در آخر عراقی‌ها نتوانستند محاصره را کامل کنند

و مجبور به عقب‌نشینی از رودخانه شدند و در بیابان‌های اطراف شهر ماندند.

اگر شهید سورانی این خبر را به نیروها نمی‌داد بعثی‌ها محاصره شهر را کامل کرده بودند؟

بله، عراقی‌ها کامل به رودخانه ا روند می‌چسبیدند و محاصره کامل می‌شد. وقتی صدام می‌گفت می‌خواهم سه روزه خوزستان را بگیرم در وهله اول هدفش گرفتن آبادان و خرمشهر بود. در ابتدای جنگ خرمشهر و آبادان مقاومت زیادی کردند. خرمشهری که فکر می‌کردند چند ساعته سقوط می‌کند بیش از ۳۰ روز مقاومت کرد و مقاومت‌ها در آبادان هم ادامه داشت و عراق ضربه‌های سختی خورد. پس از عقب‌نشینی دشمن به بیابان‌های شهر، آبادان ۲۷۰ درجه محاصره شد. در این فاصله مردم شهرهای دیگر به کمک آبادان می‌آمدند. دسترسی به شهر از راه دریایی با توسط هلی کوپتر بود چون راه‌های زمینی بسته شده بود. یک سال به این شکل محاصره ادامه داشت. در این یکسال ادارات در مقیاس کوچکی کار می‌کردند و بازار و کسبه تعدادی‌شان فعال بودند و به مردم و رزمندگان خدمات‌رسانی می‌کردند. در این یک سال مردم خیلی به همدیگر روحیه می‌دادند. کسانی که در آبادان مانده بودند، سرنوشت خودشان را به سرنوشت رزمندگان گره زده بودند. تبادل روحیه باعث شد مردم و رزمندگان یک سال مقاومت کنند تا فرمان تاریخی امام مبنی

ما وقتی با ارتش ادغام شد یم نیروها ر و حیه مضاعفی گرفتند. حضور شهید صیادشیرازی ار تباط بین ارتش و سپاه را تقویت کرد و خیلی و حیه بخش بود. اگر بنی صدر نمی‌رفت، این پیروزی حاصل نمی‌شد

جدول

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

■ احمد محمد تبریزی

دشمن بعثی پس از اشغال خرمشهر به دنبال محاصره کامل آبادان و فشار به ایران برای گرفتن خوزستان بود. هر چند آنها خرمشهر را به اشغال در آوردند ولی با مقاومت سرسختانه مردم و رزمندگان هیچ‌گاه نتوانستند محاصره آبادان را کامل کنند و در نهایت در مهرماه ۱۳۶۰ این حصر شکسته شد تا تمام برنامه‌ها و طرح‌های ارتش بعث برای قدم‌های بعدی به هم بریزد. عملیات ثامن‌الائمه که منجر به شکست حصر آبادان شد، کار بزرگی بود که نه تنها نقشه‌های دشمن را بر باد داد بلکه خودباوری و اعتماد به نفس را به جبهه‌های خود بر گرداند و شرعی بر عملیات‌های بزرگ و سرنوشت‌ساز بعدی بود. حاج اصغر احمدی آن روز‌ها در آبادان حضور داشت و از رزمندگان حاضر در عملیات ثامن‌الائمه است. احمدی در گفت‌وگو با «جوان» به تحلیل عملیات شکست حصر آبادان و تأثیرگذاری این عملیات بر آینده جنگ می‌گوید که در ادامه می‌خوانید.

بر شکست حصر آبادان پس از غائله ذوالفقار به صادر شد.

به نوعی این فرمان به موتور محر که نیروها تبدیل شد؟

آن زمان به خاطر حضور بنی صدر بین ارتش و سپاه اختلاف وجود داشت و اجازه نمی‌داد این دو نیرو به هم نزدیک شوند و به نیروهای بسیج و سپاه مهمات و امکانات نمی‌داد. به همین خاطر وقتی عزل بنی صدر اتفاق افتاد، اتحاد ارتش و سپاه تقویت شد و وحدت فرماندهی به وجود آمد. پیام امام هم منجر به بالا رفتن انگیزه رزمندگان شده بود. این اتفاقات در نهایت منجر به انجام چند عملیات کوچک اما موفقیت‌آمیز شد. یکی دو ماه بعد از حماسه ذوالفقاریه، چند حمله به نیروهای دشمن انجام می‌شود که موفقیت‌آمیز نیست و دوباره در ابتدای سال ۱۳۶۰ حملاتی برنامه‌ریزی می‌شود که موفقیت‌آمیز بود. یکی گرفتن تپه‌های مدن روبه‌روی خاک‌ریز عراقی‌ها بود. این دو تپه به خط مان‌زدیک‌تر

اصغر احمدی رزمندگان است

پای کار آمدند و آماده انجام یک عملیات بزرگ شدند. قرار بود نیروها از جبهه به سمت عراق بزنند. گلوگاه نیروهای دشمن رودخانه کارون و فیاضیه بود که آنجا استحکامات زیادی گذاشته بود و کمر نیروهای عراقی آنجا می‌شد. پس باید از جبهه جنوبی به دشمن می‌زدیم. قرار شد از حاشیه رودخانه کارون به دشمن زده شود که عملیات در ساعت یک بامداد پنجم مهر ۱۳۶۰ آغاز شد. دشمن از تحرکات ما اطلاع داشت که به زودی دست به عملیات خواهیم زد و از رادیوهایش به ما هشدار می‌داد که حمله نکنید چون کشته و اسیر می‌دهید. اما رزمندگان برای انجام عملیات مصمم بودند و می‌خواستند فرمان امام را هم اجرا کنند. عملیات آغاز شد و نیروها با قدرت به دشمن تاختند و از تمام محورها ورود کردند و خیلی موفقیت‌آمیز بود. عملیاتی که تصور می‌شد سه روز زمان ببرد در عرض همان هشت، نه ساعت اول نیروها تا رودخانه کارون رسیدند. فقط محور فیاضیه به فرماندهی شهید کاظمی ناموفق بود که من هم در آن قسمت حضور داشتم. عراقی‌انقدر در آن محور نیرو و امکانات چیده بود و مقاومت کرد که نتوانستیم از آن قسمت وارد شویم. در نهایت از محور ایستگاه ۱۲ وارد شدیم و توانستیم به حاشیه رودخانه کارون برسیم و تمام عراقی‌هایی را که در منطقه بودند اسیر کنیم و خیلی از ادوات دشمن را به غنیمت بگیریم. کارخانه شیر پاستوریزه، کارخانه کشتی‌سازی، کارخانه پاسارگاد و ساختمان تقویت رادیویی ۱۲۰۰ از دست دشمن خارج شد. جاده آبادان اهواز و آبادان-ماهشهر هم آزاد شد و در مجموع ۱۵۰ کیلومتر از خاک کشورمان از چنگال دشمن بعثی

احمدی دومین نفر از راست در مناطق عملیاتی دفاع مقدس

آزاد می‌شود. بعد از این عملیات عراقی‌ها به سمت پشت خرمشهر می‌روند و در شرق کارون سنگر می‌گیرند. دو پل استراتژیک عراقی‌ها هم در جریان عملیات ثامن متهمد می‌شود. این عملیات تا ظهر تمام شد و بعد از ظهر و روزهای بعد کارهای پاکسازی به طول انجامید. اینکه می‌گویند عملیات دو روز طول کشیده برای کارهای پاکسازی است و عملیات ۱۲ ظهر پنجم مهر تمام می‌شود. رزمندگان با غنیمت‌هایی که گرفته بودند کارشان را توسعه

دهند و این عملیات «باب‌الفتح» برای عملیات‌های بعدی نام گرفت. بچه‌ها به خودباوری رسیدند و فرمان امام باعث شد ما از حالت تدافعی به حالت تهاجمی دربیایم. بعد از این عملیات، عملیات‌های طریق‌القدس، فتح‌المبین و بیت‌المقدس انجام شد و ضربات سنگینی به دشمن وارد کرد. تیپ و لشکرهای ما بعد از این عملیات شکل گرفت و ساختار سپاه تقویت شد.

خودباوری و اعتماد به نفس هم به جبهه‌ها بیان برگشت؟

خودباوری در جنگ که می‌توان با آن کارهای بزرگ کرد، خیلی اهمیت دارد. اگر بترسیم هیچ کاری نمی‌توانیم بکنیم. ما وقتی با ارتش ادغام شدیم نیروها روحیه مضاعفی گرفتند. حضور شهید صیادشیرازی ارتباط بین ارتش و سپاه را تقویت کرد و خیلی روحیه‌بخش بود. اگر بنی صدر نمی‌رفت، این پیروزی حاصل نمی‌شد. ما در برابر سنگرها و امکانات دشمن هیچی نداشتیم. ما با نیروی پیاده از میادین مین و

	۵	۸	۶	۲	۹
۱					
۲			۷	۹	
۳					
۴			۹	۵	
۵					
۶			۶	۲	۹
۷					
۸			۵	۷	
۹					
۱۰			۵	۶	
۱۱					
۱۲					
۱۳					
۱۴					
۱۵					

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که

در هر ردیف، ستون و مربع‌های

کوچک سه در سه فقط یک بار

به کار روند.

جدول کلمات متقاطع

■ پاسخ جدول شماره ۶۳۱۶

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ب	د	م	ع	ا	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ح
۲	ا	ی	و	ا	م	د	ی	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی
۳	ح	م	ا	ی	و	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا
۴	و	ح	ی	ی	ی	و	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا
۵	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا	ل	و	ح	ی	ی
۶	ا	ی	و	ا	م	د	ی	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی
۷	ح	م	ا	ی	و	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا
۸	و	ح	ی	ی	ی	و	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا
۹	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا	ل	و	ح	ی	ی
۱۰	ا	ی	و	ا	م	د	ی	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی
۱۱	ح	م	ا	ی	و	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا
۱۲	و	ح	ی	ی	ی	و	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا
۱۳	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا	ل	و	ح	ی	ی
۱۴	ا	ی	و	ا	م	د	ی	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی
۱۵	ح	م	ا	ی	و	ز	ا	ل	و	ح	ی	ی	ی	و	ا

از بالا به پایین

■ ۱- زیاده‌روی - لیخن‌زدن - فدراسیون بین‌المللی بسکتبال ■ ۲- قرآن خواندن - از نژادهای باستانی انسان تا عصر حجر ■ ۳- کری - خبره شدن - خریدار اموال مسروق-ه - رنگ خون انگلیسی ■ ۴- دوست - علف خشک - دشتی در ایران - واحدی برای پارچه ■ ۵- پستانداری گوشتخوار و از تیره گربه‌سانان - یکی از پادشاهان کیانی ■ ۶- بین‌المللی - درخت قالیبافان - زادگاه حضرت ابراهیم ■ ۷- اسب سفید- ورزشکار مقاوم و با اراده - مالامال ■ ۸- لوله تنفسی - پایبندی به قول و قرار - گستاخ و بی‌پروا - لیست غذا ■ ۹- تلخ - طرح و نقشه ارائه‌شده برای تصویب - قایق بزرگ ■ ۱۰- مرگ و میر - قوم آتیل-ا - پایان و آخر ■ ۱۱- خلل پیدا کردن - اثری از ارزست همینگوی، نویل برده در سال ۱۹۵۴ میلادی ■ ۱۲- شریک زن - این صنف نجار - از ارکان نماز - مهم‌ترین صادرات کشور ما ■ ۱۳- ویتامین جدولی - سدی نزدیک تخت جمشید، سوره زنان - خط کش مهندسی ■ ۱۴- منظومه ابوشکور بلخی - خلاصه‌گویی ■ ۱۵- توپ و تشر- زبان - مساوی و یکسان

